

Vývoj zahraničnej zadlženosti Slovenskej republiky v roku 2003 v hlavných ukazovateľoch

Pavol KYJAC*

Development of Slovakia's External Debt in 2003 in the Basic Indicators

Abstract

In spite of present relatively higher level of Slovakia's external debt, the situation need not be evaluated as dramatic, especially with regard to the basic ratio indicators measuring external debt (which are still positive), to the net external debt (creditor position) and also with regard to the structure of the Slovak short term debt. On the other hand the question of debt sustainability (working up the optimal level of Slovak external debt) remains topical.

Key words: *macroeconomics and monetary economics, debt, debt management*

JEL Classification: E, H63

Úvod

Zahraničná zadlženosť sa popri existencii vnútornej zadlženosti (viazanosť na štátny rozpočet) považuje za samostatnú oblasť problematiky štátneho dlhu.

Problematike vývoja zahraničnej zadlženosti SR, ktorou sa zaoberáme v predložennom článku, sa dlhodobo venuje zvýšená pozornosť.

1. Zhodnotenie vývoja zahraničnej zadlženosti od roku 1993 do októbra 2003

Slovenská republika od svojho vzniku v roku 1993 vykazovala do roku 1995 len mierne narastanie celkového hrubého zahraničného dlhu, ktorý z počiatočnej úrovne 3,0 mld USD k 1. januáru 1993 dosiahol 5,8 mld USD ku koncu roka

* Ing. Pavol KYJAC, Národná banka Slovenska, Imricha Karvaša 1, 813 25 Bratislava 1;
e-mail: Pavol_Kyjac@nbs.sk

1995. V porovnaní s ostatnými krajinami strednej a východnej Európy bola zahraničná zadlženosť SR v tomto období relatívne nízka, a to nielen v jej absolútnej výške, ale aj svojím podielom na obyvateľa, úrovňou k vytvorenému HDP a k exportu.

Od roku 1996 sa zaznamenával dynamický nárast zahraničného dlhu komerčného sektora ako dôsledok dynamiky investičných procesov a akcelerácie domáceho dopytu. Celková hrubá zahraničná zadlženosť SR sa ku koncu roka 1998 zvýšila medziročne o 2 mld USD, pričom k ultimu tohto roka dosiahla 11,9 mld USD. Nárast zahraničného dlhu v roku 1998 výraznejšie ovplyvnilo vydanie dlhopisov Ministerstva financií SR v prepočtovej výške 1 mld USD.

V roku 1999 došlo k podstatnej kvalitatívnej zmene v štatistickom vykazovaní zahraničného dlhu. Od 1. januára tohto roka je v rámci vykazovania zahraničného dlhu SR plnohodnotne zaradené i vykazovanie korunových záväzkov voči nerezidentom – bankám, štátne dlhopisy a štátne pokladničné poukážky vo vlastníctve nerezidentov. Druhou významnou skutočnosťou, ktorá mala vplyv na stav zahraničného dlhu SR, bolo oznámenie NBS o zrušení koeficientu otvorenej devízovej pozície na menové účely, v dôsledku čoho došlo k zníženiu najmä krátkodobých zahraničných záväzkov komerčných bánk zhruba o 2,2 mld USD. Táto zmena spôsobila podstatnú redukciu aj celkového hrubého zahraničného dlhu na úroveň 10,5 mld USD. V roku 1999 MF SR emitovalo eurodlhopisy vo výške 500 mil. EUR.

V roku 2000 došlo medziročne k nárastu hrubého zahraničného dlhu o 0,3 mld USD na 10,8 mld USD k ultimu roka. Na tomto náraste sa podieľala vláda SR emisiou 10-ročných štátnych dlhopisov vo výške 500 mil. EUR, vládne agentúry a štátne podniky. Národná banka Slovenska splatením 7-ročných dlhopisov vo výške 10 mld JPY a zostatkového záväzku voči Medzinárodnému menovému fondu (MMF) v prepočte 127 mil. USD znížila ku koncu roka 2000 stav svojich zahraničných dlhových záväzkov na historicky najnižšiu hodnotu 324 mil. USD. Zahraničná zadlženosť vykázaná v roku 2001 vo výške 11,0 mld USD sa považovala za primeranú a stabilizovanú, čo sa preukázalo i pomerovými ukazovateľmi merajúcimi zahraničný dlh.

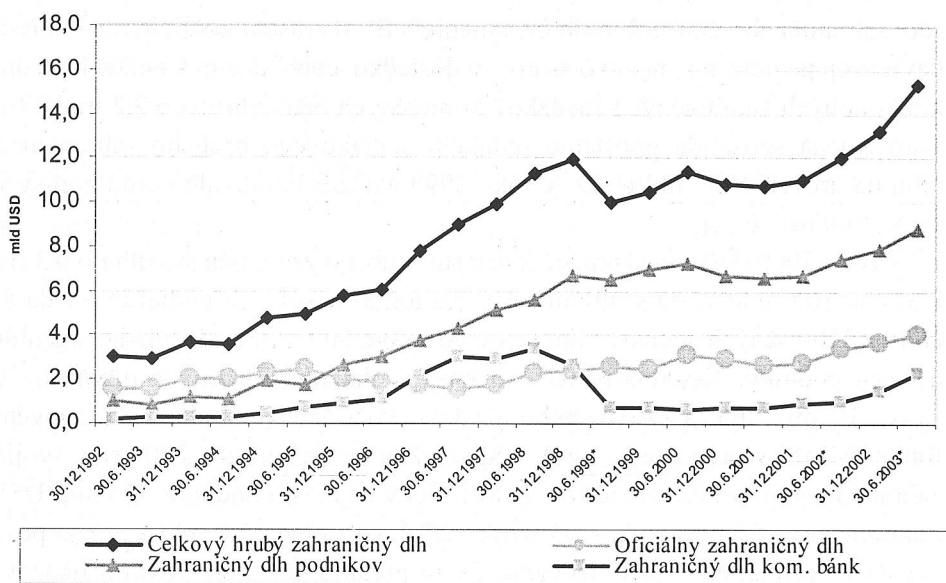
Vcelku priaznivo možno hodnotiť i niektoré pomerové ukazovatele zahraničnej zadlženosti vykázané za rok 2002, ako je napríklad podiel celkového hrubého zahraničného dlhu k hrubému domácejmu produktu vo výške 49,2 %, podiel celkového hrubého zahraničného dlhu k exportom tovarov 81,1 % (k exportom tovarov a služieb 67,8 %), ako aj podiel celkovej zahraničnej dlhovej služby (vrátane zahraničnej dlhovej služby komerčného sektora) k exportom, ktorý v roku 2002 dosiahol 11,4 %. Stav celkového hrubého zahraničného dlhu k ultimu decembra 2002 predstavoval 13,188 mld USD.

Na zvýšení zahraničnej zadlženosti na úroveň 16 735,4 mld USD k ultimu októbra 2003 sa v značnej miere podieľali kurzové rozdiely vyplývajúce z pohybu krížového výmenného kurzu EUR voči USD.

V priebehu roka 2003 došlo k zhoršeniu ukazovateľa podielu krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu, pričom k ultimu októbra 2003 dosiahol tento pomerový ukazovateľ úroveň až 44,5 %. Za všeobecne akceptovateľnú hranicu sa pri tomto pomerovom ukazovateli považuje 30 %, avšak vzhľadom na štruktúru slovenského krátkodobého zahraničného dlhu, keď rozhodujúcu časť z objemu krátkodobého zahraničného dlhu tvoria dodávateľské (obchodné) úvery podnikateľským subjektom, nemožno toto prekročenie považovať za dramatické. (Prehľad vývoja hrubého zahraničného dlhu SR v rokoch 1993 – 2003 je znázornený na obr. 1.)

Obrázok 1

Vývoj celkového hrubého zahraničného dlhu v rokoch 1993 – 2003

* Nová metodika od 1. 1. 1999; Nová metodika od 1. 1. 2002; Nová metodika od 1. 1. 2003.

Nárast celkového krátkodobého zahraničného dlhu v určitých mesiacoch minulého roka prechodne ovplyvňovali transakcie niektorých obchodných bánk voči ich dcérskym spoločnostiam, ale i realizované repo transakcie NBS. Značnú časť celkového krátkodobého zahraničného dlhu tvoria dodávateľské (obchodné) úvery podnikateľským subjektom, pričom za „problematické“ sa považujú finančné úvery, ktorých podiel v štruktúre krátkodobého zahraničného dlhu nie je zanedbateľný, no určite nie je rozhodujúci.

Z hľadiska budúceho vývoja však existujú v súčasnosti viaceré riziká, koncentrujúce sa predovšetkým do verejných financií, keď najmä mikroekonomika nie vždy dokáže vytvárať dostatočné zdroje. Uvedené skutočnosti môžu v nasledujúcom období viesť k zvyšovaniu zahraničnej zadlženosti. Kritériom získavania jednotlivých zdrojov, či už z domáceho peňažného trhu alebo zo zahraničia, napríklad prostredníctvom kapitálového trhu, by malo byť posúdenie ich celkovej výhodnosti pre slovenskú ekonomiku.

Otvorenou a tým stále aktuálnou otázkou zostáva určenie, resp. vymedzenie kritérií na teoretické stanovenie maximálne možnej, inými slovami optimálnej miery zaťažovania krajiny zahraničným dlhom. V súvislosti s touto otázkou je nevyhnutné zdôrazniť skutočnosť, že univerzálny vzorec na stanovenie optimálneho zahraničného dlhu krajiny prakticky neexistuje, a to nielen preto, že zahraničná zadlženosť predstavuje stavovú veličinu, ktorú porovnávame predovšetkým s dynamickými makroekonomickými veličinami, ale i preto, že jednotlivé krajiny majú určité vlastné špecifiká, ktoré potrebu čerpania zdrojov a tým mieru zadlžovania viac alebo menej priamo ovplyvňujú. Súčasťou hodnotenia, resp. monitorovania vývoja zahraničnej zadlženosti je používanie podielových (pomeroých) ukazovateľov.

Pomerové ukazovatele sú v podstate všeobecne záväzným manuálom, ktorý jednotne vo vzťahu k meraným hodnotovým údajom určuje (definuje), aká miera zahraničnej zadlženosti krajín je prípustná, resp. v medzinárodnom meradle akceptovateľná. Medzi základné pomerové ukazovatele pre oblasť zahraničnej zadlženosti patrí:

- *Podiel celkového zahraničného dlhu k vytvorenému HDP* v bežných cenách. Tento ukazovateľ dáva do pomeru zahraničné zadlženie so zdrojovou bázou (akceptovateľnou hranicou i pre krajiny s transformujúcou sa ekonomikou je úroveň do 60 %). V prípade negatívneho vývoja tento pomerový ukazovateľ indikuje potrebu presunu produkcie do exportných odvetví v záujme posilnenia kapacít určených na splácanie zadlženia.

- *Podiel krátkodobého zahraničného dlhu na celkovom zahraničnom dlhu* zasa indikuje relatívnu závislosť od krátkodobého zahraničného financovania. Umožňuje monitorovanie budúceho rizika v spojitosti so splácaním zahraničného dlhu.

- *Ukazovateľ* možnej udržateľnosti zahraničného zadlženia je ďalší pomerový ukazovateľ. Porovnáva *podiel zahraničnej dlhovej služby k exportom tovarov a služieb* a indikuje, koľko príjmov z exportu sa pri obhospodarovaní dlhovej služby použije, pričom naznačuje, do akej miery môžu prípadné neočakávané prepady v príjmoch z exportu ovplyvniť splátky dlhovej služby.

- Iný pomerový ukazovateľ dáva do vzťahu celkový hrubý zahraničný dlh k exportom tovarov a služieb. *Podiel celkového hrubého zahraničného dlhu k exportu* sa využíva pri analýze vývoja dlhu v dlhšom horizonte. Ukazuje to, že zahraničná zadlženosť môže rásť rýchlejšie ako základný externý príjmový zdroj ekonomiky a môže poukazovať aj na potenciálne problémy s plnením zahraničnej dlhovej služby.

Pomer zaplatených úrokov v rámci zahraničnej dlhovej služby k exportu poskytuje obraz o „cene“ zahraničného zadlženia, čiže o nákladoch, ktoré predstavujú úroky zo zahraničného zadlženia.

Pomerové ukazovatele zahraničnej zadlženosti sa využívajú pri zostavovaní strednodobých scenárov zadlženosti, najmä v dynamickej perspektíve, už menej z pohľadu momentálneho stavu. Pomerové ukazovatele by sa však mali vždy posudzovať v súvislosti s kľúčovými ekonomickými a finančnými veličinami, predovšetkým s očakávaným rastom a výškou úrokových sadzieb, ktoré determinujú trendy ich vývoja v strednodobom výhľade.

Základné pomerové ukazovatele, ako sme už uviedli, naznačujú možné riziká vyplývajúce zo zadlženia.

Jednotlivé pomerové ukazovatele dosahované od roku 1993 do roku 2001 nepredstavovali vo vývoji slovenského zahraničného dlhu žiadne výraznejšie dramatické zmeny.

V roku 2001 došlo k nárastu o viac ako 5 % v porovnaní s rokom 2000 pri ukazovateli podielu krátkodobého zahraničného zadlženia na celkovom hrubom zahraničnom zadlžení. Avšak ani v roku 2001 podiel krátkodobého zahraničného dlhu nepresiahol akceptovateľnú hranicu 30 %.

Osobitná situácia súvisiaca so zavedením koeficientu otvorenej devízovej pozície na menové účely, prejavujúca sa nárastom krátkodobého zahraničného dlhu komerčných bánk, síce po roku 1995 značne nominálne zhoršila predmetný ukazovateľ, avšak vzhľadom na súčasný nárast zahraničných aktív komerčných bánk v skutočnosti nedošlo k zhoršeniu časovej štruktúry zahraničného dlhu Slovenskej republiky.

Prekročenie limitu 30 % sa zaznamenalo až koncom roka 2002 a k ďalšiemu prekročeniu došlo v priebehu roka 2003. Zhoršenie pomerového ukazovateľa v tomto roku okrem iného ovplyvňoval najmä prechodný nárast záväzkov komerčného sektora a v poslednom vykázanom mesiaci (október 2003) i nárast záväzkov z titulu realizovaných repo transakcií centrálnej banky.

Pri posudzovaní vývoja zahraničnej zadlženosti SR dôležitou skutočnosťou zostáva, že podiel celkového hrubého zahraničného dlhu SR k vytvorenému HDP nikdy neprekročil medzinárodne akceptovateľnú hranicu 60 %, napriek tomu, že v poslednom období zahraničné zadlženie vzrástlo.

Vývoj ukazovateľa podiel celkového hrubého zahraničného dlhu k HDP (v %)

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
25,7	30,5	30,0	38,9	47,9	56,7	53,2	56,3	54,1	49,2

Súčasný relatívne vyšší stav zahraničnej zadlženosti Slovenskej republiky potvrdzuje, že úsilie bude potrebné principiálne zamerať predovšetkým na ďalšie posilňovanie exportnej schopnosti slovenských vývozcov, ako aj na efektívne zhodnocovanie všetkých novočerpaných zdrojov.

Vývoj ukazovateľa podiel celkového hrubého zahraničného dlhu k exportu tovarov a služieb (v %)

1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
45,4	51,2	51,8	72,3	84,7	94,8	87,3	78,5	73,1	67,8

Na druhej strane je potrebné vziať do úvahy i celkovú zahraničnú dlhovú službu a skutočnosť, že završením procesu privatizácie štátneho majetku sa končí prílev priamych zahraničných investícií do vládneho sektora, čo vyvoláva potrebu nových výpožičiek a čerpania nových zdrojov. Vláda SR na umorenie zahraničného dlhu z titulu eurodlhopisov v roku 2004, ako aj potreby krytia ďalších splatných záväzkov v rámci plnenia zahraničnej dlhovej služby, pravdepodobne opäť vstúpi na zahraničný trh dlhopisov.

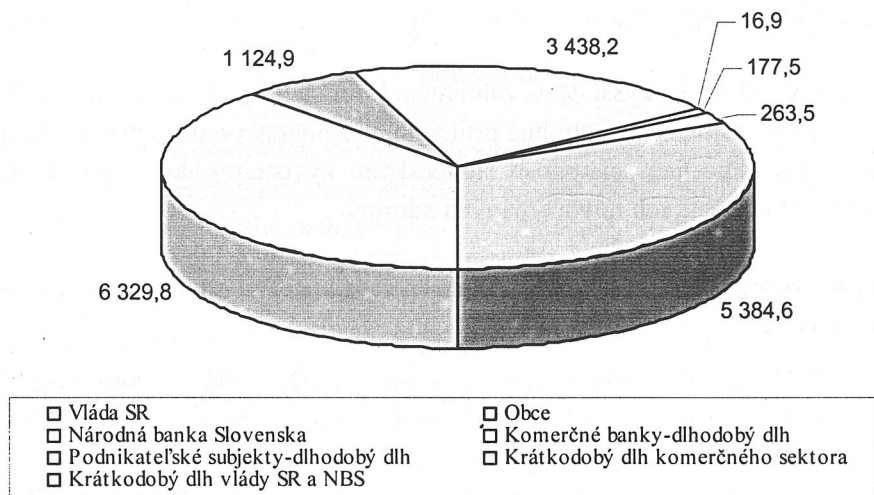
2. Štruktúrované údaje stavu celkového hrubého zahraničného dlhu SR k ultimu októbra 2003

Podľa posledných zverejnených oficiálnych údajov SR vykázala k 31. októbru 2003 celkový hrubý zahraničný dlh vo výške 16,735 mld USD (obr. 2), čo v porovnaní so stavom k 1. 1. 2003 predstavuje nárast o 3,628 mld USD. Na jeho zvýšení sa však výraznou mierou podieľali kurzové rozdiely, t. j. pohyb krížového výmenného kurzu EUR voči USD, resp. posilňovanie kurzu EUR voči USD. Podiel EUR/USD k ultimu roka 2002 bol 1,042; pritom k 31. 10. 2003 bolo zhodnotenie EUR voči USD na úrovni 1,169.

Dlhodobý zahraničný dlh vlády SR a NBS, vrátane zahraničného dlhu vládnych agentúr a obcí, bol k 31. 10. 2003 na úrovni 3,633 mld USD, čo predstavuje oproti stavu k 1. 1. 2003 pokles o 107,6 mil. USD. Krátkodobé zahraničné záväzky vlády SR a Národnej banky Slovenska boli k rovnakému dátumu vykázané sumou 1,125 mld USD (výrazný medzimesačný nárast bol ovplyvnený realizovanými repo transakciami NBS).

Obrázok 2

Celkový hrubý zahraničný dlh SR k 31. 10. 2003 (mil. USD)

Celková zahraničná zadlženosť komerčnej sféry, t. j. komerčných bánk a podnikateľských subjektov (vrátane zahraničných dlhových záväzkov voči ne-rezidentom v SKK) dosiahla ku koncu októbra 2003 čiastku 11,978 mld USD, pričom k 1. 1. 2003 bola na úrovni 9,367 mld USD, čo predstavuje nárast o 2,611 mld USD. (V zmysle novej metodiky sú od začiatku roka 2003 zahraničné záväzky komerčných bánk znížené okrem splateného základného imania aj o kapitálové fondy.)

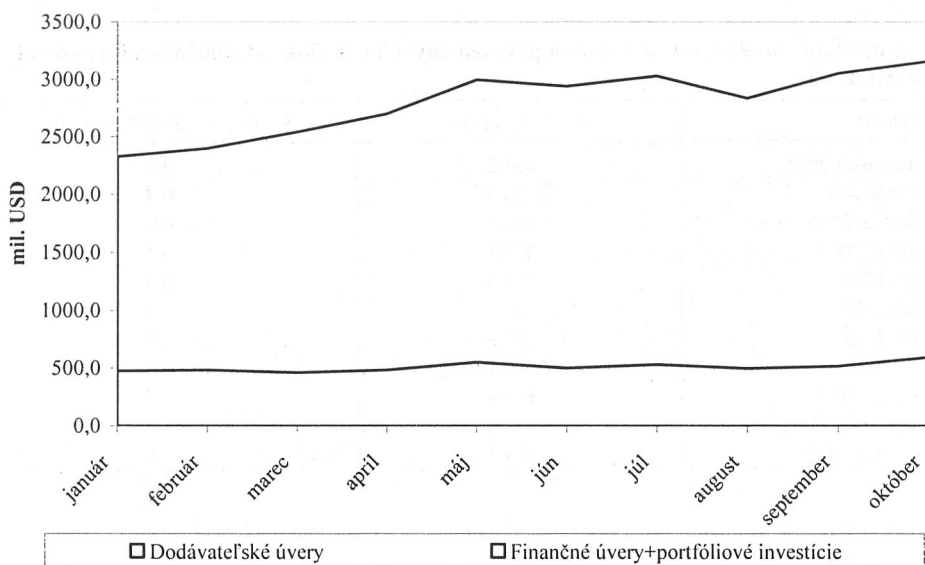
Celkové dlhodobé zahraničné záväzky SR k 31. októbra 2003 predstavovali 9,281 mld USD. Celkový krátkodobý zahraničný dlh dosiahol k ultimu októbra 2003 čiastku 7,455 mld USD, čo je oproti 1. 1. 2003 zvýšenie o 3,218 mld USD. Podiel celkového hrubého zahraničného dlhu na obyvateľa SR dosiahol v októbri 3 111 USD (k 31. 12. 2002 bol podiel per capita 2 452 USD). Podiel celkového krátkodobého dlhu na celkovom hrubom zahraničnom dlhu SR bol v roku 2002 na úrovni 32,1 %; k 31. 10. 2003 bol tento podiel 44,5 %. Prechodné zvýšenie krátkodobého dlhu bolo v hodnotenom období ovplyvňované aj transakciami niektorých obchodných bánk voči ich dcérskym spoločnostiam.

Krátkodobé zahraničné záväzky komerčných bánk a nebankových podnikateľských subjektov oproti 1. 1. 2003 vzrástli o 2,093 mld USD, pričom k 31. 10. 2003 dosiahli 6,330 mld USD. Z uvedenej čiastky krátkodobé zahraničné záväzky komerčných bánk predstavovali 2,579 mld USD (nárast o 1,289 mld USD), z čoho krátkodobé korunové záväzky komerčných bánk boli vykázané sumou 570,1 mil. USD.

Krátkodobé zahraničné záväzky nebankových podnikateľských subjektov dosiahli celkový stav 3,751 mld USD. Prevažná časť krátkodobých zahraničných záväzkov podnikateľských subjektov sa však týka záväzkov z dodávateľských (obchodných) úverov (3 157 mld USD). Zahraničné záväzky z finančných úverov predstavovali z celkových krátkodobých záväzkov podnikateľských subjektov čiastku 584,3 mil. USD (obr. 3).

Obrázok 3

Vývoj krátkodobého zahraničného dlhu podnikateľských subjektov v roku 2003

Tabuľka 1

Prehľad vývoja celkového hrubého zahraničného dlhu SR (v mld USD)

Obdobie	Celkový hrubý zahraničný dlh SR	Dlhodobý dlh	Krátkodobý dlh
december 2002	13.188	8.951	4.237
1. január 2003	13.107*	8.870	4.237
január 2003	14.544	9.998	4.546
február 2003	14.298	9.180	5.118
marec 2003	13.810	9.053	4.757
apríl 2003	14.190	9.378	4.812
máj 2003	15.354	9.728	5.626
jún 2003	15.332	9.404	5.928
júl 2003	16.588	10.488	6.100
august 2003	14.618	8.834	5.784
september 2003	15.387	9.413	5.974
október 2003	16.735	9.280	7.455

* Nová metodika.

Dôležitý je vývoj ukazovateľa zahraničné záväzky vlády denominované v SKK, ktorý predstavuje nákupy štátnych dlhopisov (súčasť dlhodobého zahraničného dlhu) a štátnych pokladničných poukázok (krátkodobé zahraničné záväzky), denominované v SKK zahraničnými investormi. Zahraniční investori vlastnili v uplynulom roku (do októbra) najviac štátnych dlhopisov denominovaných v SKK v mesiacoch január, júl a september. O nákup štátnych pokladničných poukázok nebol (s výnimkou augusta a októbra) medzi zahraničnými investormi do októbra 2003 záujem.

Tabuľka 2

Nákup štátnych dlhopisov a štátnych pokladničných poukázok zahraničnými investormi (v mil. USD)

Obdobie	Štátne dlhopisy	Štátne pokladničné poukázky
december 2002	485.2	0.0
január 2003	1 424.9	0.0
február 2003	572.0	0.0
marec 2003	454.9	0.0
april 2003	781.5	0.0
máj 2003	955.1	0.0
jún 2003	897.2	0.0
júl 2003	2 179.1	0.0
august 2003	808.4	33.7
september 2003	1 173.0	1.0
október 2003	875.5	13.1

Tabuľka 3

Hrubý zahraničný dlh SR k 31. 12. 2002 a 31. 10. 2003 (v mil. USD)

	31. 12. 2002	01. 01. 2003*	31. 10. 2003
Celkový zahraničný dlh SR	13 188.2	13 107.3	16 735.4
Celkový dlhodobý zahraničný dlh	8 951.5	8 870.7	9 280.7
z toho:			
– oficiálny dlh vlády SR a NBS	3 633.2	3 633.2	3 615.7
– vládne agentúry	0.0	0.0	0.0
– obce	107.0	107.0	16.9
Zahraničný dlh komerčnej sféry	5 211.3	5 130.4	5 448.1
z toho:			
– komerčné banky	245.7	164.8	263.5
– nebankové podnikateľské subjekty	4 965.6	4 965.6	5 384.6
Celkový krátkodobý zahraničný dlh	4 236.6	4 236.6	7 454.7
z toho:			
– vláda SR a NBS	0.0	0.0	1 124.9
– komerčné banky	1 289.5	1 289.5	2 578.6
– nebankové podnikateľské subjekty	2 947.1	2 947.1	3 751.2

* Nová metodika.

3. Plnenie zahraničnej dlhovej služby za obdobie január – október 2003

Celková zahraničná dlhová služba vlády SR a NBS (nie sú zahrnuté obce) za 10 mesiacov roka 2003 dosiahla v prepočte 1 471,8 mil. USD. Zahraničné záväzky NBS boli uhradené vo výške 209,2 mil. USD. Uhradené záväzky vlády SR boli vo výške 1 262,6 mil. USD, z čoho splátky istín predstavovali 1 044,3 mil. USD a úroky 218,3 mil. USD.

4. Krátkodobá predikcia vývoja zahraničného dlhu a dlhovej služby Slovenskej republiky v roku 2003

Na základe vývoja krížového kurzu EUR/USD a dlhodobého zhodnocovania EUR voči USD v roku 2003, obdržania spresňujúcich informácií o výpožičných zámeroch štátu (napr. navýšenie májovej emisie zahraničných dlhopisov MF SR o 250 mil. EUR a čerpanie tranže pôžičky EFSAL od Svetovej banky v čiastke 70 mil. EUR v novembri), ako aj z dôvodu vývoja krátkodobého zahraničného dlhu, a s prihliadnutím na vývoj korunových štátnych dlhopisov (zahraničné záväzky vlády SR vyplývajúce z vlastníctva štátnych dlhopisov denominovaných v SKK cudzozemcami) od januára do októbra 2003, pôvodný odhad stavu koncoročnej zahraničnej zadlženosti SR bol spresnený, resp. zrealizovaný.

Celková zahraničná dlhová služba vlády SR a Národnej banky Slovenska za 10 mesiacov roka 2003 (v prepočte 1 471,8 mil. USD) nemala výraznejší vplyv na úroveň oficiálnych devízových rezerv Slovenskej republiky (tab. 4). Na rok 2004 sa zahraničná dlhová služba vlády SR a NBS (istina, úroky a poplatky) odhaduje v prepočtovej čiastke 1,1 mld USD.

V období 1993 – 2003 (do októbra 2003) bola prostredníctvom Národnej banky Slovenska uhradená v rámci plnenia zahraničnej dlhovej služby štátu suma v prepočte 6,0 mld USD.

Jednotlivé štruktúrované údaje zahraničnej zadlženosti Slovenskej republiky sa od roku 2002 zverejňujú i na internetovej stránke NBS <www.NBS.sk>. Tieto údaje sú v súlade s požiadavkou Medzinárodného menového fondu v rámci projektu tzv. špeciálneho štandardu zverejňovania údajov (*SDDS – Special Data Dissemination Standard*).

Celkový hrubý zahraničný dlh Slovenskej republiky je rozdelený na sektor vlády, sektor menových inštitúcií (NBS), bankový sektor, ostatné sektory, a na priame investície, ktoré zahŕňajú podnikové a medzipodnikové pôžičky (pasíva voči priamym investíciám v zahraničí a pasíva voči priamym zahraničným investorom. Konkrétne údaje uvádzame v tabuľke 4.

Tabuľka 4

Vývoj celkového hrubého zahraničného dlhu SR a devízových rezerv

Obdobie	Devízové rezervy NBS	Devízové rezervy komerčných bánk	Devízové rezervy spolu	Celkový zahraničný dlh
December 2002	9 195.5	1 116.4	10 311.9	13 188.2
Január 2003	9 797.5	1 556.5	11 354.0	14 544.4
Február 2003	10 315.8	1 276.5	11 592.3	14 298.0
Marec 2003	9 758.3	1 362.0	11 120.3	13 810.4
april 2003	9 703.0	1 227.0	10 930.0	14 190.0
máj 2003	10 419.8	1 096.3	11 516.1	15 353.9
jún 2003	10 487.6	1 061.4	11 549.0	15 332.0
júl 2003	10 842.5	1 267.4	12 109.9	16 588.1
August 2003	10 266.9	1 117.0	11 383.9	14 618.2
September 2003	10 457.3	1 115.1	11 572.4	15 386.5
Október 2003	11 409.3	1 490.0	12 899.3	16 735.4

Záver

V roku 2003 sa zaznamenávali výraznejšie medzimesačné prírastky zahraničnej zadlženosti SR. Napriek súčasnému relatívne vysokému stavu hrubých zahraničných záväzkov Slovenská republika vykazuje v čistej zahraničnej zadlženosti veriteľskú pozíciu. Viaceré základné pomerové ukazovatele zahraničnej zadlženosti nemožno hodnotiť ako nevyhovujúce. Problematike vývoja zahraničnej zadlženosti SR a v tomto zmysle i jej jednotlivých štruktúrovaných komponentov (vrátane krátkodobých zahraničných záväzkov) by sa však mala naďalej venovať stála pozornosť.

Literatúra

- [1] Výročné správy NBS 1993 – 2002. Bratislava: Národná banka Slovenska.
- [2] HLAVATÝ E. – KYJAC, P.: Dlhová služba štátu z hľadiska finančnej a menovej politiky v podmienkach SR. [Expertná štúdia, č. 55.] Bratislava: Ekonomický ústav SAV 1995.
- [3] OUTRATA, R. – RENDEK, I. – ŠUJAN, I. – ŠUJANOVÁ, M. – KYJAC, P. – KORMANOVÁ, L.: Medzná hranica vonkajšej zadlženosti SR. [Expertná štúdia, č. 27] Bratislava: Ústav slovenskej a svetovej ekonomiky SAV 1999.